

Régi pincérek.

*

Egyik nem is nagyon régi budapesti étteremnek a legrégebb, legöregebb pincére, az Imre nyugalomba megy. Már hatvanöt éve pincér, hetedfél évtizeden keresztül szolgálta a publikumot és most, hogy a nyugalomba való vonulásának a híret halljuk, az első pillanatban önkénytelenül is tenyérösszezsapásra mozdul a kezünk: szent Isten, hát lehet hatvanöt esztendeig is pincérnek lenni? Hát csakugyan nem öli meg hét évtized legfáradalmasabb munkája sem azt a szerencsétlen embert, akit nem a „dii odere“, nem az istenek gyűlölnék, hanem a gyomorbetegségtől abajgóssá vált, vagy edénycsörömpöléstől idegesre ingerlődött vendégek vexálnak bele a korai kopaszságba, elsavanyodásba, sárgaságba, podagrába, reszketős izomzatba és egyéb betegségébe az elgyötrött, munkában tuleröltetett szervezetnek? Vendéglői életre szorult, avagy kávéházban ténfergő ember, te most bizonyosan velem együtt bámulva kérdezed újra meg újra — és bizonyára nem minden lelki-furdalás nélkül — hát csakugyan élhet egy pincér „aktív“ életet hatvanöt esztendeig?

Miután e sorok írója egészen határozottan pincérpárti még pedig sem önzésből nem, sem pedig borraivalómentesítési cselből nem, hanem csupán csak a véres munka tisztos megbecsülése révén, tehát az öreg Szabó Imre nyugalomba való vonulása egyenesen alkalomnak látszik előtte arra, hogy az öreg pincér révén eszébe jussanak más öreg, régi pincérek is. Azok a régi szabásu, szinte és minden túlzás nélkül mondottan atyai gondviselőink, akiknek még egypár kiváltságos típusát őrzik a budapesti vendéglőknek és kávéházaknak a meghitt, tebb, tradíciósabb csarnokai.

A még jelenlévők mindig kivételek, azért csak mention honorable illetheti itt a Newyork kitünőségét és szinte mulhatatlan alkotórészét, Gyulát, csak futólag szabad beszélnünk Sándorról, akit még a legtörzsebb vendég is csak a vezetéknevén „Nagy ur“-nak mer szólítani, tilos dicséernünk Janit, az Ehm mindig nyugodt mozdulatu intendánsát és a feketeszakállu Palit, aki egy szemöldökmozdulattal tudja dirigálni nemcsak a felszolgálók hadát, hanem biz Isten csaknem magukat a vendégeket is. Nem beszélhetünk ma még a Baross kiváló Józsijáról sem, arról a másfél pincérről sem, aki a hosszúságával ezt a nevet, a dialektusával meg a Kľofác jelzöt érdemelte ki magának.

Róluk még nem szólhat a megemlékezés, de a Szabó Imre nyugalombavonulása révén eszünkbe jut sok, immár szinte históriai emléküvé vált régi budapesti pincérnek az emlékezete. Hogyne. Hiszen alig van régibb budapesti ember, aki még ma is ne emlékeznék bizonyos tisztelettel a Korona régi Palijára, aki valósággal egy egész írói nemzedéket nevelt fel ott a váci-utcai vörösbársony karosszékekben. Vele nehéz volt tréfálni, mert minden vendégről jobban tudta, hogy mit szokott fogyasztani, mint maga az a vendég. És akinek világosan járt a kapuciner, az semmi áron nem kapott az ő rezsimje alatt feketekávé, aki princezászt szokott szini, annak bizonyos megvetéssel adta oda a kivételesen megkivánt regáliát, mintha azt gondolná magában: „már ez is regália komédiázik?“ Hát a Fiume Elekie! Olyan kopasz volt, mint egy akadémikus, a frakkot úgy viselte, mint egy nagykövet, a konyakos tálcát pedig úgy tette elé, mintha kékkönyvet nyujtana át az akkor még meg nem boldogult keleti kérdésről.

És a keleti kérdésről persze hogy tüstént a „Török császár“ jut az eszedbe, a Rózsa-térnek az a félig lebujra emlékeztető, de egészen meleg otthonosságu kávéháza, amelyikben sokáig a Lőrinc volt a korlátlan parancsnok. Fel-tétlenül diplomatára emlékeztető volt az Abbázia Henrikje is, aki alighanem az első beretvált bajuszu főpincér volt Budapesten. De már éppen ellentéte volt neki az egyik erzsébetvárosi vendéglő vörösesképü, karcoshangu, mindig jókedvü Miklósa, aki megtette ugyan néha azt a szivességet, hogy a borraivalót is elfogadta, de nem ritkán úgy segítette rá a régibb vendégeire a felsőkabátot, hogy annak az előbb füres zsebében megcsendült valamelyes nikkhang a

6 Budapest, szerda

boldogabb elseje biztos reményében. Ilyen böném volt a belváros egyik régi vendéglőjének a Lajosa is, aki azonban már más stílust követett, mint a Miklós; mindjárt hozzászámította a cehez a majd azután következő kávéházi kiadás előreláthatóságait is.

Sok ilyen kitünősége van a régibb budapesti pincérvilágnak, mert hiszen köztudomásu dolog, hogy éppen a budapesti pincér az a magyar specialitás, amit nincs okunk szégyenleni a külföld előtt. És az utánuk következett nemzedék is öröklie ezeket a régi hagyományokat. Előzékenység, frissesség, pontosság és — nem szóiaték ez, — vendégszeretet par excellence magyar pincérerények.

Bizony megérdemlik ők is, hogy néha rótuk is essék emlékezés, ha más alkalommal nem is, hát akkor most, hogy az öreg Imre hatvanöt esztendő multán nyugalomba vonult.
